

17.1.2020

Iäkkäiden henkilöiden palvelujen kokonaisuuden uudistamista valmisteleva työryhmä

HE luonnos 15.1.2020 laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eriävä mielipide

Iäkkäiden henkilöiden palvelujen uudistamistyöryhmän tavoitteena on asettamispäätöksen 29.8.2019 mukaan turvata iäkkäille henkilöille laadukkaat, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut. Tavoitteena on vahvistaa palvelujen laatua sekä tarpeenmukaista ja yhdenvertaista saatavuutta. Työryhmän tehtäväksi annettiin mm. **arvioida** kokonaisuuksia kuten vähimmäishenkilöstömitoituksen nostaminen 0,7:ään ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä ja siihen liittyvän työnjaon selkiyttäminen. Työryhmälle asetettiin 8 jaostoa. Näistä mitoitusjaoston tehtäväksi asetettiin hallituksen esityksen valmistelu henkilöstön toteutuneen vähimmäismitoituksen säätämisestä 0,7:ään ja mitoitukseen laskettavasta henkilöstöstä. Tämän jaoston toimikausi oli varsin lyhyt 1.9.-30.9.2019 ja jaoston ehdotukset lähetettiin lausuntokierrokselle ilman, että niitä olisi käsitelty varsinaisessa työryhmässä.

Ikääntyneiden palvelujen laadun turvaaminen on tärkeää. Tässä tarkastelussa on syytä kiinnittää erityistä huomiota mm. niihin seikkoihin, joita valvontaviranomaiset ovat tuoneet esiin. Hyvän laadun turvaamiseen vaikuttavat henkilöstön osaamisen ja määrän lisäksi myös mm. johtaminen, toimitilat sekä onnistunut omavalvonta. On myös arvioitava ikääntyneiden palvelujen kokonaisuutta, joka on laajempi kuin ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä annettavat palvelut.

Ottaen huomioon em. lisäksi ikääntyneen väestön määrän kasvu ja siitä johtuva palvelujen kysynnän kasvu, työmarkkinoille tulevan työvoiman määrän väheneminen ja henkilöstön saatavuus sekä tarve kehittää myös muita ikääntyneen väestön palveluja, en voi pitää perusteltuna esitettyä 0,7 työntekijän henkilöstömitoitusta.

Kiinnitän myös huomiota siihen, että hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarviot on tehty staattiseen tilanteeseen. Ikääntyneen väestön määrän kasvusta johtuva palvelutarpeen kasvu vaikuttaa huomattavasti myös henkilöstömitoituksesta aiheutuvaan resurssitarpeeseen. Lisäksi arvioidun rahoitustarpeen kattaminen vaikuttaa olevan vielä epäselvää.

Ehdotettu voimaantulosäännös, jonka tarkoituksena on mahdollistaa 0,7 henkilöstömitoituksesta poikkeaminen lain voimaantulosta maaliskuun 2023 loppuun, on altis erilaisille tulkinnoille. Tämä voi johtaa siihen, että siirtymäsäännös ei täytä tarkoitustaan, vaan tarve henkilöstölle ja rahoitukselle kasvaa ennakoimattomasti ja hallitsemattomasti heti lain voimaantulon jälkeen.

Sami Uotinen
johtava lakimies

